

Director y Administrador

LUDOVICO FURLAN

calle Coronel Ramón Lista 5158

Suc. 17

U. T. 50-5502

Naročnina:

Eno leto \$ 5.—; ½ leta \$ 3.—

Posamezna štev. \$ 0.15

PRAVICA

JUSTICIA

PERIODICO YUGOSLAVO - ESLOVENO

Correos
Argentino
Central B

TARIFA REDUCIDA

Concesión No. 3054

Registro de la Propiedad

Intelectual N° 196.979

No. — Štev. 11.

Buenos Aires, 25 de Febrero de 1946

AÑO — LETO I.

Devetindvajseti november

Spisal ETBIN KRISTAN, gl. predsednik SANS-a.

Zdi se, kakor da je minila že dolga, dolga doba, odkar so partizanske čete in oddelki rdeče armade po krvavem boju vkorakale v Beograd; tudi je preteklo že precej Ljubljance, odkar je zavihral trobojni prapor z zvezdo nad belo Ljubljano. Toda dejansko je bila Jugoslavija osvobodjena v petek — 29. novembra 1945 — ko je pred kratkim izvoljena skupščina razglasila federativno republiko Jugoslavije. Brez dvoma bo to v bodoče največji praznik v deželi in prav bo tako. S tem bo obenem praznovan 29. november 1943, ko je bila v Jajcu, obdanem od sovražnikov, proklamirana demokratična, federativna Jugoslavija. Borce, ki so se zbrali tam, so gotovo tudi imeli republiko v srcu, toda zavedali so se, da zastopajo samo osvobodjene kraje in da se tako važen korak ne sme storiti brez volje vsega naroda, pa so rekli, da bo narod sam s svobodnimi volitvami odločil o bodoči obliki vlade.

In sedaj se je to zgodilo.

Kralj Peter, ne drugi, temveč prvi, ki je šel v prvi vojni s srbsko vojsko skozi ves pekel in ni iskal zavetja v tujini, je enkrat dejal Pašiču, ki je takrat že popolnoma pozabil, da je sam nekdanji član prve Internacionale: "Pazi, Nikola, — Jugoslavija će se razvijati u socijalnu demokratiju!"

Mladi Peter, ki bi storil najbolje, če bi dovršil svoje študije in se pripravil za kakšno koristno delo, pa protestira. Kdo ga bo poslušal, kdo se zmenil za njegove proteste? Šubasiča in Grola kliče za svoji priči in žuga. Šubasič in Grol sta imela vso priliko, da kandidirata za skupščino. Zakaj nista? Zakaj so njuni pristaši morali glasovati brez kandidatov? Dobro sta vedela, da bi se pri politvah izkazala le slabost njenega nazadnjaštva, in sta rajše ostala za pečjo.

Sedaj govoriči Peter o nesvobodnih volitvah in se vede kakor da se ne boji glasnega smeha vsega mislečega sveta. Če bi bila opozicija, — ta zmes najrznovrstnejših, med seboj si nasprotujočih elementov — dobila vsaj toliko glasov, da ne bi utonili v poplavi združenih osvobodilnih strank, bi se človek se za trenutek ustavil in vprašal, ali ni bilo morda res kaj napačnega štetja ali kakšnih mahinacij. Toda večina, katero so dobili bojevnik za svobodo, se ne da prilogufati. Lahko bi se po krivom dosegla le s porabo metod, katerih so se posluževali tisti režimi, katerim je v Jugoslaviji odklendale za vedno. Nasilstvo pri volitvah se pa ne da skriti in na to, kar se je na volilno nedeljo godilo v deželi, je pazilo na tisoče oči, tudi dosti tih, ki niso nič kaj prijazno gledali na novi razvoj. In če bi bile opazile kaj nepravilnega, bi se bil slišal odmev iz Londona in Washingtona. Pa se ni...

Na kaj se more Peter še opirati?

Da je zapustil deželo, ko je bila napadena, bi se še odpustilo. To so storili norveški, danski kralji, holandska kraljica, celo De Gaule. Ampak slednji je odšel v Anglijo, da bi se od tam uspešneje boril proti fašistom. Peter pa se ni boril, temveč je rotil ljudstvo, naj čaka. Na kaj? Da bo vse odpeljano v nemška taborišča in da bo vsa zemlja naseljena z Nemci? Narod je bil drugačnega mnenja in kako naj bi sedaj razprostril roke in ga sprejel kot "očeta", ko se je — po njegovi in njegovih svetovalcev krivdi — odprl prepad med obema v tako važni stvari?

Toda Peter je menda pozabil, cesar "njegov" narod ni, namreč da je stal na čelu vlade, ki je varala ves svet z nezasižno bajko o velikem junaku Mihajloviču, in podpisal dekret, s katerim je izdajalec bil imenovan za vojnega ministra. Ali mladeniču ne gre v glavo, da se je s tem sam postavil na stran izdajstva? Pa pričakuje, da mu bo narod pel hozana!

Ob začetku, ko je "vlada" prispela v London, so nas nekateri njeni odposlanci učili, da razlika med monarhijo in republiko ni tako važna. Za Jugoslavijo pa je. Velik narod kot Angleži si lahko privoščijo kraljevski luksuz, dokler se kralj ne vmešava v vladne zadeve. Oče sedanjega monarha je na nekem banketu izjavil: "We are just figure heads" in se je po tem ravnal. V razmeroma majhni državi pa pomeni monarhija vedno kliko, ki se zbira okrog kralja in v njegovi senci gospoduje brez obzira na narodno voljo in na interese dežele. V Jugoslaviji je to bila čaršija in umevno je, da si njeni člani žele povratek veličanstva. Pokojni Aleksander je ob neki priliki dejal: "Jaz razumem republiko, razumem absolutno monarhijo, ne razumem pa ustavne monarhije". In jadral je tako, da je monarhija postala diktatura. Tudi takrat on ni bil absoluten, pač je bila čaršija. In če bi se Peter vrnil v Beograd, bi se to ponovilo, oziroma nadaljevalo. Ker pa je ljudstvo sito tega, je glasovalo za republiko, kajti ko je volilo, je vedelo, za kaj gre.

Tako je Jugoslavija resnično nova in odprta ji je pot, s katere so odstranjene nekdanje zapreke, ovirajoče naravni razvoj in vsak

ZMAGA DEMOKRACIJE

Že večkrat smo ponovili in danes ponovno podčrtamo da volitve v Argentini niso le gola formalnost, temveč se gre za povsem odločilni korak v argentinskem političnem življenju. Od izida teh volitev je odvisna usoda toliko argentinskega naroda kakor tujerodnih demokratičnih izseljenjskih skupin.

Na včerajšnjih volitvah se je odločila usoda notranje političnega življenja. Z eno besedo lahko povemo: ali bo vladal fašistični režim ali demokracija. Predvsem je potrebno poudariti da v slučaju zmage nacifasističnih skupin pri včerajšnjih volitvah bomo v prvi vrsti postali žrtve nasilja prav mi tujei, oziroma organizacije in posamezniki kateri smo že od svojega prihoda vedno stali v borbi proti fašizmu, bomo prvi okusili na lastni koži kar smo že pred tolikimi leti prestali v naši domovini.

Toda kakor zgleda je na včerajšnjih volitvah zmagala demokracija nad nacifasizmom. Vsaj tak je vtis ki vlada med demokratičnimi strankami.

Če je zmagala demokracija pomeni da se bo domovina velikega rodoljuba Grala. J. San Martina vrnila na pot pravice, na pot demokracije, da bodo upostavljene vse pravice ki jih zagotavlja argentinska ustava vsem prebivalcem ki živijo v tej deželi. Istočasno bodo vpostavljene državljanske pravice, ki so bile v zadnjih letih popolnoma brezrepe od strani oblasti.

Z zmago demokratičnih sil, pomeni da Argentina po šla na pot napredka, toliko v gospodarskem kakor na socialnem polju. Program združenih demokratičnih sil bo postal dejstvo. V parlamentarnem življenju si bo argentinski narod pisal novo stran v svoji zgodovini, kakor se zagotavlja bo zmaga demokracija in predvsem liste Edinstva in Odpora dal nov razmah političnemu življenju. In te sile, ki bodo jutri v novi poslanski zbornici stremele za tem da se uresniči njihov program bo imelo za posledico da se bo začela nova doba, doba, ko se bo šlo predvsem da se takoj začne z gospodarsko obnovo, da se dvigne življenjski standart širših ljudskih množic.

Vse kaže da je argentinski narod pokazal svojo politično zrelost: prvič da si želi svobode, napredka in blagostanja in drugič nacifasizem je treba ga iztrebiti za dobrobit Argentine in Amerike na splošno.

Mi izseljenci smo ponosni na zmago argentinskega naroda in istočasno zagotavljamo da bomo še v naprej dali vse naše moči v borbi zoper nacifasizem, ker na ta način bomo pomagali argentinski demokraciji in istočasno jugoslovanskim narodom ki so toliko doprinesli za uničenje nacifasizma. Zmaga fasizma bi prizadela tudi našim narodom težk udarec.

Poslanstvo Federativne Narodne Republike Jugoslavije

Buenos Aires, februarja 1946.

Ker je ministrstvo zunanjih zadev Federativne narodne republike Jugoslavije odredilo, da se izvrši popis vseh jugoslovanskih državljanov, ki stalno ali pa delj časa žive v inostranstvu, se pozivajo izseljenci, da se osebno ali pismeno obrnejo na poslaništvo v Buenos Airesu (Avenida de Mayo 1370), kjer morejo dobiti posebne tiskane obrazce za vpis.

Do 20. februarja sprejema poslaništvo tudi prijave vojne škode. Posebni formularji za to svrho kakor tudi pravilnik o prijavljanju vojne škode se dobe istotam.

Kdor tega ni še napravil naj brez zamude to izvrši.

Kanc. Poslaništva F. N. R. J.

napredek. Na to pot je menda mislil Peter prvi, ko je dumal in govoril Pašiču. Ljudstvo, ki je znalo s svojimi rokami očistiti deželo tujega fašizma in nacizma, bo tudi znalo porabiti svoje pridobitve v prid tistim, ki delajo in grade — z rokami, z glavami — za boljšo bodočnost vsega naroda.

Devetindvajseti november pomeni začetek, ampak ta začetek je dober, ker so ga prizvale silne muke in bolečine, ker je vstal iz potokov krvi, ker so ga želele neštete žrtve, padle za svobodo. Tak začetek prerokuje — ne še za danes ali jutri, ampak kadar bodo vse težke rane zaceljene in bo opustošena zemlja zopet rodila — sijajno bodočnost. Glave so bistre, roke so pridne — to se je pokazalo v štirih letih krutega, junaškega boja. In v svobodi bodo izvršile čudeže.

Pozdravljena federativna narodna republika Jugoslavije!

MIMOGREDE...

MIRU SE NI.

Vojna vihra je ponehala, miru pa še ni in ga menda tudi tako kmalu še ne bo, no vsaj tako navidezno izgleda nedemokratsko zadržanje onih, ki ob vsaki priliki povdarjajo pomen in potrebo demokracije na eni strani, a na drugi pa hočejo še v nadalje igrati s svobodo malih narodov.

Angleži in Severnoamerikanci ki se nahajajo na našem ozemlju, danes že niso več prijazno gledani od našega ljudstva, vsaj tako govore nekatera pisma, ki prihajajo od tam. Poleg tega, v Italiji se svobodno gibljejo vsi odpadniki jugoslovanskih narodov, kakor da to ni dovolj, tam v bližini se nahaja še 120 tisoč poljskih vojakov, kateri kot se razume nočejo na Poljsko ker so nasprotni današnji vladi iz česar je razumljivo, da so nasprotni tudi naši novi svobodni ljudski republiki.

Naloga nas vseh, ki se čutimo sinovi junaškega naroda je istemu vsestransko pomagati ker samo tako homo lahko z mirno vestjo čakali popolno osvoboditev naše zemlje.

★

NEVERJETNO TODA
RESNIČNO

Nedolgo tega se je vršil v nekem okraju v bližini mesta mali sestanek na katerem se je razpravljalo kako povzeti večjo kampanjo z v pomoč Svobodni Jugoslaviji. Sestanek se je udeležilo okrog dvajset oseb. Vsi navzoči so se enoglasno strinjali, da je treba napeti vse sile ter doseči, da dotični okraj ne bo zastajal za drugimi. Ta namen se je tudi izbralo začasni odbor, kateri ima med drugim nalogo v kratkim sklicati večji sestanek. — Do tukaj je bilo vse namestu, toda začudenje je prišlo šele tedaj ko je eden izmed navzočih tovarišev pojasnil da v okolici je komaj ducat Slovencev u članjenih v U. S. J. na kar je drugi tovariš dodal: Kako to, saj z vsacim, ki govorim mi reče: tudi jaz sem "partizan". Z besedo hočejo biti vsi, toda ko se gre za pomagati je mnogo gluhih.

Nato so se navzoči domenili kako bodo obiskali vse poznane, na kar je eden izmed tovarišev rekel: k N. N. jaz ne grem več, bil sem že večkrat toda vedno zaman, zadnjič mi je celo zagrozil, da ako pridem še, me bo naznanil tukajšnji oblasti. Neverjetno toda resnično. Napačno bi ne bilo ko bi zbrali imena vseh onih, ki jim je pomoč Jugoslaviji deveta briga, ter ob priložnosti publikirali, da jih bo tako naš narod poznal.

Dr.

CONSTANTINO VELJANOVICH

Sala especial para tratamientos del reumatismo y sala de Cirugía

Atiende:

Lunes - Miércoles - Viernes
pedir hora por teléfono.

Defensa 1155 U. T. 34-5319

Jekše Ektor

MIZARSKA DELAVNICA

★

Dr. Luis Belaustegui 4466
U. T. 67 - 3621

ŽIVLJENJE IN BORBA

Albin Kralj

Iz spisov objavljenih pod gornjim naslovom smo spoznali skrbi in težnje sinov našega naroda, spoznali smo težkoče in veliko požrtvovalnost tovarišev, in njih pravilno razumevanje o borbi proti fašizmu. Tovariš Gržina se je srečno rešil iz španske vojne, toda moral je skupno z mnogimi v koncentracijsko taborišče, tedanje "demokratske" Francije od koder je pisal dokler niso nacistične tolpe zasedle Francijo. Kje se nahaja on in tovariši, ki so bili z njim, nam sedaj ni znano toda upanje imamo, da se bo oglasil iz toliko zaželjene, svobodne rojstne zemlje.

★

ALBIN KRALJ

Poročila, ki prihajajo iz rojstnih krajev so nad vse žalostna, srce se nam krči ko jih čitamo, toda to ne sme neutralizirati našega protifašističnega delovanja še manj pa delovanja za v pomoč našim v domovini, nasprotno vse to mora obuditi tudi one, ki so do danes ostali brezbrizni napram vsemu. Mi, ki smo morali iz lastne zemlje radi fašizma, ne smemo danes nikakor pozabiti zločinov, ki jih je isti izvršil, zato če več ne vsaj pomagajmo onim, ki so toliko pretrpeli v borbi za osvobodjenje naše zemlje.

Velike še nedokončana je vrsta slovenskih borec, ki so padli v borbi za osvoboditev našega naroda in danes z žalostjo moramo pristaviti še ime našega tovariša ALBINA KRALJA, kateri kot

pravi poročilo je padel v zadnjih spopadih v bližini Splita.

Tovariš Albin se je rodil 13. oktobra 1901 v vasi Trebče pri Trstu. Ob 18. letu mu je umrla mati, čeprav mlad je že takrat pomagal očetu na polju in trgovini dokler ni bil pozvan k vojakom.

Leta 1924 se je poročil a naslednje leto meseca marca je že prišel v Argentino, kjer je stopil v prve vrste stavbinskega sindikata in komunistično stranko. Bil je ustanovitelj stavbinskega sindikata skupno s Fioravantijem in drugimi. Leta 1926. je postal član Ljudskega odra. V dobi od leta 1927-1934 je bil zelo aktiven v sindikatu, stranki in društvu radi tega je bil tudi večkrat aretiran in zaprt po par dni.

Leta 1934 v noči 13. oktobra je bil aretiran na društveni prireditvi v mestu. Dne 2. novembra istega leta so ga že vkrkali na parnik "Belvedere" s katerim je bil odpeljan v Trst. Vsako prizadevanje za preprečiti njegovo deportacijo je bilo zaman.

V tržaških zaporih je ostal do 26. decembra, na kar je bil pogojno izpuščen na "svobodo" kjer je ostal do meseca maja 1937 na kar je bil aretiran radi njegovega protifašističnega delovanja. Pripeljali so ga v Trst kjer je bil po dolgem mučnem zaslišanju obsojen na 5 let zopora. Prvotno se je nahajal v istrskih zaporih, toda kmalu na to je bil prepeljan na otok Ventotone.

Ko je prestal naloženo mu kazen je moral v koncentracijsko taborišče v provincijo Foggia.

Kako je prišel k partizanom ni znano, zato tudi druge podrobnosti ne.

★

Tovariš Albin, bil si zvest sin slovenskega naroda in kot tak si se vedno zavedal svoje dolžnosti, doma in v tujini. Tvojega prepričanja ni mogla uničiti deportacija ne zapor in niti večletna konfinacija. kajti komaj se ti je nudila priložnost si že stal v vrstah partizanov kjer si tudi žrtvoval svoje življenje.

Slava Tvojemu spominu!

POD LIPO

SOSKI:

PRED SODNIKI. — Nuremberg bo za bodeče generacije poznan, kot mesto sodbe, kjer so sodili tiste zločince, ki so hoteli usiliti svetu barbarski sistem, nacifašizem imenovan, kateri je vse one ki so se temu sistemu upirali, brez nikake sodbe mučil in ubijal, ki so kršili vse podpisane pogodbe in sprožili najstrahovitejšo vojno kar jih pozna zgodovina, v kateri je padlo na milijone človeških žrtev. Vseh teh in še mnogo drugih zločinov so obtoženi ti ljudje, katerih je mednarodno sodišče razgalilo in pokazalo vsemu svetu v vsej njihovi gnusobi.

Vsi oni ki so se s temi propadlimi ljudmi svoječasnno pajdašili, in od njih prejeli in od njih prejeli pomoč, da so potem po raznih državah upostavljali novi red krvave diktature, niso vredni dru-

gega, kakor da jih postavijo poleg njihovih učiteljev na nuremberške zatožne klopi. In teh ni malo. Mnogi se skrivajo iz strahu pred lastnim narodom, drugi pa si še očitno prizadevajo, da bi fašizem zopet oživel. Eden tistih strahopetnežev, ki se kljub, vsem obtožbam ne upa iz svojega skrivališča, je Mihajlovič. Pred dnevi je bila prečitana obtožnica pred mednarodnim sodiščem v Nurembergu, kjer je obtožen kot sodelovalec z nacifašizmom. Ali je še kaj dvoma o njegovih osebi? Rad bi vedel kako so sprejeli to vest nekateri naši rojaki v izseljeništvu.

★

GLAS LABORIZMA. — Mnogo je bilo upitja in prerokovanja za časa angleških volitev. Ko so končno prišli laboristi na vlado, je bilo predvidevati, da se bo vsaj zunanja angleška politika napram ostalim evropskim konservativnim

državam, izpremenila, da bo tako-rekoč grški in italijanski, ter španski reakciji v kratkem odzvonilo, — pa smo se že takoj od začetka motili. Deboluštasti kancler Mr. Bevin je že v svojem ponesrečenem govoru, takrat ko se je dotaknil Balkana, skoraj očitno povedal, da tudi on, kakor Churchill, na bo kantiral angleškega imperija. Na sedanji konferenci O. Z. N. v Londonu, pa se je pokazal bolj gorečega zagovornika angleškega konservatorizma kakor bivši minister Eden. Kaj si pač more misliti angleški narod o tistih, katerih je z vsem zaupanjem volil, da se enkrat otrese konservativnega sistema?

★

SVOBODA ALI KAJ. — Če bi se ruskim okupacijskim četam pripetilo, da bi jih na primer zapopadeni narodi, ki so začasno deležni ruske vojaške okupacije, pričeli sovražiti in jih s silo poditi iz dežele, bilo bi v časopisih toliko sundra o tem, da bi pozabili na atomsko bombo, na Luno in t. d. Ker se pa take neprijetnosti ne godijo Rusom temveč Angležem, ker so se do sedaj pokazali da so proti vsakemu narodno osvobodilnemu gibanju, nam časopisi prinašajo le nedolžna poročila o bitkah in uporih to je v Egiptu, Indoneziji, Indiji, in t. d. a brez nikakih časnikarskih komentarjev.

Balkanski narodi so volili svobodno, brez da bi se ruske oblasti kaj umešavale v njih notranje zadeve, kljub temu niso bile take volitve zapadnim zaveznikom po volji. Vsim pa je dobro znano da onim narodom ki so pod britansko upravo ni bila še sreča mila da bi si izvolili vlado po svoji volji, vsaj do sedaj še ne. Vse one države ki so bile osvobodene po ruskih četah si urejujejo in dvigajo gospodarsko in politično nepričakovano hitro, med temi je Poljska ki je bila ena med najboljši zaostalimi državami v Evropi. Če ne bo te narode nihče nadlegoval, bo prav gotovo v desetih letih izbrisana vsa materialna škoda ki jo je povzročila vojna. Čemu taka zazlika? Ker je v te državah odpravljen star način izkoriščanja, ter je upostavljena demokracija, to se pravi da so na vladnih mestih ljudje, ki v resnici skrbijo za ljudsko blagostanje. Kaj pa v ostalih državah? Nekateri se morajo boriti se proti domačemu fašizmu, kateremu angleška reakcija direktno ali indirektno pomaga. Nič čudnega če se narodi obrirajo če jim tuji usiljujejo prejšnje fašizmu udane režime.

★

PREJ O BOMBI, SEDAJ O LUNI. — Komaj je ponehalo kričanje o atomski bombi, so že pričeli polniti časopise o Luni, kakšna da je, če je medena ali cukrena, ali se bo dalo priti do nje ali ne. Mi ne bomo trdili, da ameriška tehnika ni ena najbolj naprednih, toda zdi se nam podobna tistemu učenjaku, ki je študiral Marsov planet, ni mu pa bilo mar ko je kuga razsajala po deželi. Ko so ga vaščani prosili naj on kot učen mož kaj napravi, da kugo ustavi, jim je odgovoril: kaj mi mari zemlja, jaz študiram Marsa. Pozneje je tudi njega kuga pobrala. Ni dolgo ko smo čitali, da je tam kjer se atomske bombe izdelujejo in se pripravljajo take apara-

Naši Interniranci

Gregorčič Anton, 1926, Volčja Draga, Gorica; Gruden Maks, Sv. Lucija; Gustin Milan, 1903, Trst; Gustinčič Anton, 1911, Podgrad, Istra; Hreščak Ferdinand, 1912, Trst; Hvala Blaž, 1899, Srebrnje, Gorica; Jagodnik Alojz, Ilirska Bistrica; Jan Anton, 1900, Sv. Vid, Tolmin, Gorica; Jez Alojz, 1925, Gorica; Kalan Marija, 1915, Idrija, Kančelir Jurij, 1922, Istra; Kenda Andrej, 1913, Gaberje, Tolmin, Gorica; Kobal Dominik, Ajdovščina; Kočjančič Anton, 1925, Markovščina, Trst; Kocjančič Danilo, 1926, Trst; Kodrič Monika, 1904, Ztele; Koren Rudolf, 1928, Smask, Kobarid, Kranjc Karel, 1913, Pulj; Kranj Alma, 1919, Pulj; Kušar Jože, Trst; Lanco Almerio, 1924, Ronchi, Trst; Lapajne Darinka, 1926, Idrija; Lapajne Jože, 1920, Idrija; Lemut Franc, 1908, Huda Južna, Tolmin, Lavrekovič Stevo, 1925, Ivanjigrad; Mahne Ivan, Istra, Materija; Majcen Ivan, Pulj; Masetti Geronimo, 1925, Ronchi, Trst; Maurič Carlo, 1903, Trst; Mauro Giuseppe, 1910, Ronchi, Trst; Medvedič Lavra, 1921, Idrija; Medvedič Mija, 1922, Idrija; Menič Andrej, 1902, Burjana pri Kobaridu; Mrmolija dr. Lambert, 1894, Gorica; Mezdec Jože, 1910, Materija; Reka; Mikuz Franc, 1920, Črni vrh, Idrija.

Mikuz Feliks, 1899, Sv. Lucija ob Soči; Milanič Anton, Opatija; Oblak Franc, Pulj; Ostič Marija, 1914, Trst; Orožina Franc, Materija, Trst; Ostruci Emilia; Salež, Trst; Pangere Ludvik, 1909, Gorica; Pavlin Emil, 1921, Vrtojba pri Gorici; Pavlica Marjan, 1918, Rihemberk; Pečenko Avgust, Rihemberk; Pipan Jože, 1905, Nabrežina, Trst; Pivk Ivan, 1924, Idrija; Pirc Viktor, 1923, Idrija; Pivk Franciška, 1924, Idrija; Pregelj Jože, 1896, Col; Pušmar Anton, 1899, Anhovo pri Gorici; Puš Drago, 1907, Zaluka, Reka; Richter Milan, 1923, Trst; Rioza Aleksander, 1906, Sv. Anton pri Koprju; Rovar Alojz, 1922, Gorica;

te za polet na Luno, skoro dva milijona stavkajočih delavcev in se sedaj ne zgleda da bi se kriza tako v kratkem poravnala. Čemu ne prej zadovoljiti ljudske zahteve ne Zemlji, potem šele brskati po drugih svetovih.

Rusija si je nadela načrt, da bo v petih letih popravila vso vojno škodo in še mnogo več: govorijo o novih železnicah, o kanaliziranju, o novih traktorjih in t. d. Šele če jim čas ostane bodo menda pogledali tudi na Luno, če se jim bo zdelo potrebno.

★
IZ NASELBINE. — Ni dolgo ko je izšla knjiga gregorčičevih poezij, katero je izdal Gregorčičev odbor ob stoletnici pesnikovega rojstva. V tej knjižici so poleg poezij tudi dopisi ki se nanašajo na življenje in delo Simona Gregorčiča, kateri so izšli izpod peresa naših rojakov.

Naš list "Pravica" je šel mimo te knjige, kar ni preveč pohvale vredno. Mi se po navadi ukvarjamo s vsakovrstnimi problemi, le kar je pristno našega zanemarjamo.

Sajevic Alojz, 1922, Col; Sartori Sergija 1925, Trst; Savorojev Marjan, Pulj; Sedmak Angel, 1908, Trst; Seljak Ivan, 1923, Idrija; Škrl žarko, 1922, Sv. Ivan pri Trstu; Sovič Julka, 1892, Trstenik; Škergat Ivan, 1920, Pulj; Stanič Stanislav, 1914, Anhovo pri Gorici; Stefančič Franc, 1921, Col pri Gorici; Štolfa Karl, 1902, Zgonik, Salež; Šturm Franc, Postojna; Tančak Stefan, Kostanjevica; Tomažin Alojz, 1927, Gabrk, Ilirska Bistrica, Tomažič Julijana, Sv. Peter na Krasu; Tresan Lilijana, 1927, Ronchi, Trst; Ugrin Roman, 1925, Pisru, Istra; Uršič Janez, 1907, Kobarid; Valenčič Vera, Trst; Valenčič Rudolf, 1895, Ilirska Bistrica; Valenčič Edvard, 1925, Trst; Verginella Jordana, 1902, Trst; Vessani Franc, 1904, Sv. Lucija, Gorica; Vinci Adelio, 1924, Trst; Vižentin Mario, 1927, Gorica; Vrtovec Ivan, 1926, Gorica.

V Ravensbrücku so bili 5. junija:

Močnik Ivanka, 1912, Idrija; Serjum Marija, 1921; Čerkno, Fatur Kristina, 1928, Bač; Furlan Marija, 1921, Črniče; Kleč Marija, 1909, Grahovo, Kikelj Marija, 1926, Grahovo, Kogoj Lenka, 1923, Grahovo; Kogoj Boža, 1920, Bilje; Nemeč Danica, 1919, Miren, Ortar Ivanka, 1913, Grahovo; Soler Eva, 1923, Bilje; Petaros Zofka, 1921, Trst; Potočnik Slava, 1921, Ilirska Bistrica; Ček Mirka, 1924, Ilirska Bistrica; Baša Slavka, 1926, Ilirska Bistrica; Lavrenčič Olga, 1925, Trst; Laharnar Ivanka, 1902, Idrija; Krpan Vida, 1926, Gorica; Bizjak Matilda, 1920, Istra; Mozetič Marija, 1921, Gorica; Mozetič Marija, 1926, Gorica; Žnidaršič Ana, 1923, Gorica; Pavletič Adela, 1926, Gorica; Križaj Karla, 1917, Trst; Kranjo Kataričina, 1916, Gorica; Bolčič Mara, 1920, Črniče; Lika Julija, 1914, Idrija; Slavec Ljudmila, 1921, Postojna; Ostroniška Milka, 1927, Trst; Ostrouška Marija, 1923, Trst; Ban Vida, 1919, Trst; Ban Slavka, 1926, Trst; Regent Zala, 1913, Trst; Rupel Sava, 1919, Trst; Cijak Lojzka, 1913, Trst; Stoka Dora, 1923, Trst; Škrk Silva, 1918, Trst; Vidio Anica, 1923, Gorica; Jurca Ida, 1923, Gorica; Uršič Ivanka, 1919, Gorica,

RESTAURACIJA

"Pri škodniku"
KROGLISČE IN KEGLISČE
Jožef Škodnik
Añasco 2652 U. T. 59-8995

TRGOVINA JESTVIN

Oton Turel
ANDRES LAMAS 1265
U. T. 59-1892

Edini slovenski stavbenik v Saavedri
Vam je na razpolago za načrte, betonske proračune in firmo

Andrej Božič in Sin
Tehnični konstruktor
DONADO 4876 U. T. 70-6112

PO NASELBINI

POPRAVEK. — Marija Šuligoj je bila operirana v bolnišnici Rivadavia, sedaj pa se nahaja v bolnišnici Ramos Mejia, sala 12; postelja 17. Rojakinji, Šuligoj želimo ji skorajšnjega okrevanja.

SMRT. — Naš aktiven član društva tov. Edvard Strosar je prejel

od hčerke pismo v katerem mu sporoča da mu je umrl 20 leten sin Mirko. Pokojni Mirko je bil v koncentracijskem taborišču Dahau od koder se je vrnil. Po štiri mesečnem bivanju v Trnovem je zatislil svoje oči. Naj bi mo lahka domača zemlja. Tov. E. Strosarju in njegovi zalujoči družini izrekamo naše iskreno sožalje.

Pošiljanje paketov v Julijsko Krajino

Koordinacijski odbor v pomoč Jugoslaviji je prejel brzojav od Jugoslovanskega Rdečega Križa iz Beograda.

Belgrad — Se lahko pošlje pakete v Julijsko Krajino potom Jugoslovanske Rdečega Križa.

Več podrobnosti bomo poročali v prihodnji številki. Pravice. Vec pojasnil pri Koordinacijskem odboru, Alm. Brown 670 — U. T. 26 - 4603.

Comunicado del Comité Esclavo

Como reacción al comunicado del Comité, publicado el 1º de enero pp., el grupo compuesto por los dirigentes de "El Ruso en la Argentina", "El Centro Bielorruso de Ayuda a la Patria" y "La Gaceta Ukraniana", lejos de respetar la resolución de este órgano directivo del movimiento eslavo en la Argentina, formaron una "Comisión Ejecutiva de la Conferencia de las organizaciones bielorrusas, ucranianas y rusas, y órganos de prensa no adheridos al Comité".

Frente a este hecho, la Comisión Ejecutiva del Comité Esclavo tomó la siguiente

RESOLUCION:

- 1º Aclarar que el título tomado por la agrupación referida no corresponde a nada real, pues, salvo las tres entidades nombradas, regidas por el mismo puñado de hombres, se desconocen las organizaciones eslavas que simpatizan con la labor de desintegración que dicho grupo lleva a cabo, y que se expresa:
 - a) en la orientación antidemocrática tomada por sus voceros, principalmente por "El Ruso en la Argentina" que, dejando paso libre al totalitarismo local, predica la neutralidad del sector ruso en las próximas elecciones, haciendo caso omiso de los derechos que la Constitución argentina otorga a los residentes extranjeros, así como de los intereses vitales de los padres rusos que tienen hijos argentinos;
 - b) en calumniosos y arbitrarios ataques contra el Comité, redactados en tono violento, con nebulosas denuncias y amenazas, rasgos estos típicamente antidemocráticos;
 - c) en su solidarización con el caso indefendible del Sr. Demetrio Grigoriev, representante de las tres entidades nombradas, con quien el Comité, por razones del dominio público, se negó a negociar;
 - d) en la tentativa de crear un Comité Ruso de Ayuda a la Patria, bajo la presidencia del mismo Sr. Grigoriev, fingiendo ignorar la existencia de la entidad rusa de este nombre, presidida por la Sra. de Filatov; táctica también antidemocrática.
- 2º Por las razones expuestas, interrumpir por ahora cualquier relación con las tres entidades nombradas, por considerar su orientación actual como antidemocrática.
- 3º Suponiendo que sólo por mal entendido o engaño, "La Gaceta Ukraniana" y los socios de "El Centro Bielorruso de ayuda a la Patria" han podido solidarizarse con los dirigentes del grupo arriba mencionado, proponerles rectificar, en un plazo de treinta días desde la fecha, su actitud.

Comité Esclavo en la Argentina.

Vsem cenjenim rojakom SE PRIPOROČA, DOBRO POZNANA

Krojačnica v Villa Devoto
LEOPOLD UŠAJ

Avda. Fco. BEIRO 5380

U. T. 50-4542

TRGOVINA Z ZELEZNINO

B A Z A R

Zaloga raznovrstnih barv in firnežev

CENE ZMERNE

KAZIMIR SIRK

G A O N A 2 3 6 9

U. T. 59-1118

Konvencija Jugoslovanske Mladine

10. Februar bo zapisan z zlatimi črkami v izseljeniški zgodovini, to je dan ko je naša mladina imela svojo zgodovinsko konvencijo na kateri se je zbralo nad 150 zastopnikov naše mladine. Na tej mladinski konvenciji so bili zastopani mladinski odseki sledečih jugoslovanskih organizacij: U. S. J. odbor Boca-Centre in "Tito" iz V. López, D. K. D. Ljudski oder, G. P. D. S. iz Villa Devoto, Slovenski Dom, Glazbeno društvo "Lipa", Villa Ballester, Jug. Dem. Klub.

Mladinska konvencija je pokazala, da generacija mladih ljudi bo dala svežih energij jugoslovanskemu gibanju v Argentini. Mladina je na tej konvenciji dokazala, da zmora samo zdrava napredna skupnost, polna ustvarjajočega duha rešiti vse nove probleme, ki jih postavlja sedanji čas in da jih

bo rešila v duhu resničnega napredka naše izseljeniške skupnosti.

Mladina nam tudi dokazuje da razume potrebe našega naroda v domovini, ker tesna povezanost naprednih elementov igra odločilno vlogo v vseh odločitvah. To spozna je tembolj močno sedaj ko se gre za pomagati našemu narodu.

Kako dela in kaj misli naša mladina je prikazano dovolj jasno v naslednjih govorih katere podajamo v celosti.

Nekaj minut po šesti uri zvečer se je začela mladinska konvencija. Otvoritveni govor je imel P. Petkovič, pozdravil je vse naše predstavnike društev in diplomatskega predstavnika F. N. R. J., g. V. Kjundra.

V IMENU JUGOSLOVANSKE MLADINE JE GOVORIL TOV. OREB SLEDEČE:

Camaradas:

El día 6 de octubre de 1945 la Comisión Juvenil del Club Demócrata Yugoslavo de Dock Sud envió una nota a la Comisión Juvenil de la Sociedad LJUDSKI ODER de Villa Devoto invitándola a realizar una entrevista a fin de realizar un festival en conjunto juzgando que esto serviría para acercar a la juventud y tenerla ligada para seguir colaborando en el futuro; en la nota mencionada se pidió que los camaradas de Ljudski Oder envíen tres o cuatro compañeros para entrevistarse con ellos y ponerse de acuerdo; tan pronto como los jóvenes tuvieron en sus manos la invitación animados de un espíritu de hermandad, deseosos de colaborar, nombraron inmediatamente los delegados que habían sido solicitados por la juventud del Club Dem. Yugoslavo, que fueron Silvano B. Komavli, Carlos Jacic y Milka Grgic. Estos delegados concurren a la reunión convocada con anterioridad para el día 23 de octubre la que señaló el primer contacto entre los jóvenes de dos sociedades democráticas yugoslavas. Durante esta entrevista que transcurrió en un ambiente de sana cordialidad y respeto, la delegación de la Soc. Ljudski Oder, planteó la idea de trabajar por la creación de una Federación Juvenil Yugoslava que agruparía a todos los jóvenes de origen yugoslavo y de sentimientos democráticos. La proposición fué unánimemente aprobada por todos los presentes, cambiándose opiniones acerca de la mejor forma de llevar hacia adelante esta idea, resolviéndose finalmente, hacer una reunión amplia en la que participarán representantes de otras Comisiones Juveniles, acordándose que dicha reunión se realice el día 11 de noviembre en la Soc. Cult. LJUDSKI ODER en Villa Devoto, comprometiéndose los jóvenes de ambas sociedades invitar para esta reunión a todas aquellas sociedades que fuera posible. El día 11 de noviembre en la Soc. LJUDSKI ODER, con la presencia de la Comisión Juvenil de la misma sociedad y del Club Demócrata Yugoslavo y con jóvenes de la Agrupación YUGOESLAVIA LIBRE, filial BOCA - CENTRO y filial TITO, de Vicente López, estando presentes además muchos otros jóvenes que no pertenecían a ninguna Comisión, se dió comienzo a la reunión, en la que se pasó de

inmediato a tratar la orden del día que constaba de un sólo punto: Consideración sobre la formación de la Federación Juvenil Yugoslava que ha de agrupar en su seno a toda la juventud democrática de origen yugoslavo residente en la Rep. Argentina.

Se discutió cordialmente sobre este punto resolviéndose de común acuerdo nombrar una Comisión Organizadora cuya misión consistirá en trabajar para organizar Comisiones Juveniles en todas aquellas sociedades que no tuvieran la juventud organizada y convocar a una Gran Asamblea de los Jóvenes de Origen Yugoslavo en la que quedará definitivamente constituida la FEDERACIÓN JUVENIL YUGOESLAVA. A esta comisión que se compuso de ocho miembros se le fijó el siguiente plan de trabajo:

1º—Solicitar la adhesión de nuevas Comisiones Juveniles constituidas;

2º—Propender a la constitución de grupos juveniles en las sociedades en que aún no los hubiera;

3º—Disponer la publicación y desarrollar la propaganda necesaria en el momento oportuno;

4º—Enviar un telegrama de felicitación al Mariscal TITO y a los Pueblos de Yugoslavia;

5º—Organizar y convocar la Asamblea Constituyente de la Federación Juvenil Yugoslava;

6º—Tratar de cumplir su misión y convocar la mencionada Asamblea antes del 31 de diciembre próximo.

Este plan de trabajo se cumplió de la siguiente manera:

1º—Se solicitó la adhesión a la Sociedad Cultural LIPA de Villa Ballester obteniéndose éxito en la gestión; de la Soc. Eslovena de Socorros Mutuos de Villa Devoto donde también se obtuvo un éxito y los representantes de ambas se han incorporado y colaborado con la Comisión Organizadora;

2º—Se propendió y logró la formación de grupos juveniles en las Filiales Boca-Centro y TITO de V. López de la Agr. YUGOESLAVIA LIBRE;

3º—Se publicó en todos los periódicos de la Colectividad y en la "Unión Eslovena" el informe detallado de la formación de esta Comisión como asimismo los fines que perseguía. Se imprimieron 500 volantes con el manifiesto de la Comisión Organizadora que fueron repartidos en las distintas sociedades enviándose también al interior; se publicó un informe sobre las actividades de la Comisión en el Calendario del periódico

Jugoslavenski Iseljenski Vjestnik, y se envió circulares explicativas a 18 filiales de la Agrup. Yugoslavia Libre.

4º—Fué enviado el telegrama de felicitación al Mariscal TITO por su triunfo obtenido en las elecciones del 11 de Noviembre.

5º—Hemos dado cumplimiento al quinto punto del plan de trabajo con la convocación de la presente Asamblea Constituyente, con el objeto de fundar la FEDERACION JUVENIL YUGOESLAVA.

6º—En lo referente al cumplimiento del sexto punto, la Comisión organizadora considerando que el término acordado era precario y no permitiría el cumplimiento íntegro para la que había sido fundada, decidió licitar a las Comisiones Juveniles adheridas acordaran un plazo más amplio para convocar la Asamblea que hoy se realiza.

CAMARADAS:

A los que hemos organizado este movimiento juvenil nos han movido patrióticos y nobles propósitos, consideramos que la juventud Yugoslava en la República Argentina debe inspirarse en los ejemplos que nos han dado nuestros hermanos en Yugoslavia especialmente la Juventud, que por sobre todas las rencillas personales, las diferencias de clase, de religión y de posición social, han sabido unirse para batir juntos al enemigo común, han sabido imponer la civilización a la barbarie, la libertad a la esclavitud, la dignidad al atropello, para poder levantar a costa de enormes sacrificios una Yugoslavia democrática, libre y feliz, donde todos sus habitantes vivan como Hermanos, donde no exista el odio entre las distintas nacionalidades, fomentado por el enemigo de nuestros pueblos. Hoy se abre una nueva era para nuestros pueblos, la era de la paz, de la libertad, de la justicia, del bienestar, de la amistad con todos los pueblos libre del mundo. Todo esto ha sido posible con el sacrificio, la valentía y la Unidad. El deber de cada Yugoslavo consciente es ayudar moral y materialmente a nuestros pueblos, donde quiera que se encuentre pues todo sacrificio que hagamos nunca se ha de comparar al que ellos han hecho. En consecuencia, la Federación Juvenil Yugoslava que hoy quedará constituida, deberá encarar también ese problema y colaborar íntimamente con todas las Organizaciones de la Colectividad que se hallan empeñadas en reunir ayuda a los Pueblos de Yugoslavia". Antonio Oreb

Za pripravljalni odbor Jug. mladinske federacije je govoril tov. Silvan Komavli in istočasno član mladinskega odseka Lj. odra.

"Como Secretario de Organización de la Comisión Organizadora de la FEDERACION JUVENIL YUGOESLAVA, me ha tocado establecer contacto con las Sociedades que no tuvieron representación en la Asamblea efectuada el 11 de Noviembre del año pasado, en la que se constituyó esta Comisión Organizadora. El Compañero Secretario General ya ha informado a Vds. de las tareas realizadas en las Sociedades adheridas, por lo que yo limitaré mi informe a las sociedades no adheridas. Hemos entrado en contacto con la Sociedad Eslovena "Ivan Cankar" de Saavedra, en donde existe un grupo considerable de jóvenes, no pudiendo conseguir hasta la fecha su organización y adhesión a nuestra Comisión Organizadora. También hemos notificado a la Juventud de

la Sociedad Yugoslava de Socorros Mutuos de Centenera, solicitando su adhesión, la cual tampoco hemos conseguido. En cuanto a la Sociedad Slovenski Dom, tengo el agrado de comunicár a la Asamblea que hemos recibido la adhesión de la Junta Juvenil que nos ha enviado una representación a este Acto, y a la cual en nombre de los presentes doy la bienvenida.

También me ha tocado desempeñar el cargo de Secretario de Correspondencia, labor de la que no haré una reseña minuciosa por considerarla innecesaria. Solo manifestaré que el interior ha sido debidamente notificado e incluso hemos enviado el manifiesto de esta Comisión a C. Rivadavia y Córdoba, en encomiendas con un número reducido de volantes. Otras localidades, como Rosario, San Juan, Mendoza, etc. han sido debidamente notificadas. Para no hacer una reseña cansadora de toda la correspondencia, dejo a voluntad de los presentes que examinen la carpeta correspondiente.

Según ha convenido la Comisión Organizadora, daré un pequeño informe de Tesorería. Las entradas totales consisten en la suma de \$ 137, y los gastos en la suma de \$ 89. Por lo tanto quedan en caja \$ 48 que pasan a la Secretaría de Finanzas de la Federación. El dinero necesario lo hemos obtenido por medio de listas efectuadas con donaciones de los jóvenes de las Sociedades adheridas. He de mencionar aquí que en la Asamblea del 11 de noviembre, no se ha designado Tesorero, pero viéndose la imposibilidad de organizar la propaganda sin fondos, se ha decidido nombrar Tesorero al compañero Carlos Jancic para dicha tarea. El compañero pondrá a disposición de quien lo solicite, la liquidación del activo y pasivo de nuestra Caja. El Secretario General que me ha precedido en el uso de la palabra, ha explicado claramente la gestación de este movimiento Juvenil Yugoslavo.

A continuación reseñaré otros aspectos de la labor que ha cumplido la Comisión Organizadora, dando especial importancia a los sentimientos que nos han movido en este trabajo. En primer término cabe poner de relieve la amplitud con que ha sido encarada nuestra Federación, que no sólo aspira a organizar a los jóvenes Yugoslavos que se hallan dispersos en esa nuestra Segunda Patria, haciéndoles llegar más que nada el mensaje de cultura nacional que todos necesitan, sino que pretendemos extenderla a través de las fronteras de los Estados americanos, con vistas a una organización que agrupe a todos los jóvenes Yugoslavos dispersos sobre la faz de la tierra, para ponerlos en contacto con los jóvenes héroes que han regado con su sangre el suelo Patrio. Además de esta acción, que por su solo enunciado da la pauta de la tarea a desarrollar, nuestra Federación Juvenil Yugoslava ansía llegar al sentimiento y razón de todos los jóvenes Eslavos residentes en la Argentina para hacerles comprender que el camino que debe emprender la familia eslava, y en especial la Juventud, es el camino de la unión y de la acción común. Muchas veces este fin se ha visto obstaculizado, unas por la perfidia externa dirigida contra los países eslavos que los ha separado para facilitar la imposición de gobiernos extranacionales; otras por la ignorancia interna, nunca combatida por esos gobiernos que se apoyaban indignamente en fuerzas antinacionales.

D. K. D. LJUDSKI ODER IN S. P. D. IVAN CANKAR

V a b i t a

vse cenjene rojake in rojakinje na velike pustne prireditve, kateri se bodo vršile v prostorih Delavskega Doma, Cnel. Ramón Lista 5158 in sicer sledeče dneve:

SOBOTA 2 marca od 21. ure do jutra; NEDELJA 3 marca od 21. ure do jutra; PONDELJEK 4 marca od 21. ure do jutra; PUSTNI TOREK 5 marca od 21. ure do jutra; SOBOTA 9 marca od 21. ure do jutra; NEDELJA 10 marca od 21. ure do jutra.

Posetite tudi letos pustne prireditve pripeljite Vaše znance in prijatelje ne bo Vam žal.

Na zračnem in obširnem prostoru ki bo sijajno razsvetljen in okinčan, boste našli najboljšo zabavo.

Samčev orkester bo izvajal poskočne polke in vesele valčke.

Zabava — izvrstna godba — Buffet.

Člani! Ako hočete popust pri vstopnini, prinesite društveno izkaznico s seboj.

Vabi ODBOR.

a las instalaciones de basket-ball que fueron construidas por varios de los esforzados iniciadores del movimiento juvenil dentro de nuestra Sociedad. Al principio las dificultades fueron muchas pero a medida que el tiempo transcurría, la experiencia desprovista de los primeros entusiasmos del comienzo, empezó a dar sus frutos en una acción orgánica y constante. Se formaron así los primeros equipos de basket-ball los que intervinieron en varias disputas deportivas, como ser campeonatos internos y de otras entidades, a las que fué invitado nuestro equipo de novicios. Al mismo tiempo fué encarada la lección musical y teatral, y es así como nuestra juventud organizó en el mes de noviembre del año 1942 su primero festival artístico - danzante, durante el cual fué llevada a escena una pieza teatral en tres actos denominada "La Casa de Quirós", lo cual valió a nuestros jóvenes el prestigio que actualmente ostenta nuestro Grupo Juvenil. También en el terreno musical nuestra juventud activó y es así como en el festival mencionado nuestros socios y simpatizantes tuvieron oportunidad de conocer nuestro Coro Juvenil el que recibió su bautismo en la oportunidad mencionada. Al mismo tiempo se trató de fomentar otros juegos y diversiones dentro de nuestra sociedad, encarándose la organización diversos juegos de salón y al aire libre. Todo esto lo hemos hecho gracias a la libertad de acción que nos concedió nuestra Comisión Directiva Central, consciente de los beneficios que la misma reportaría para la iniciativa de los jóvenes y como estímulo para su acción. De esto debemos agradecer a nuestros mayores, pero debemos hacer presente que hasta la actualidad no los hemos defraudado ni desengañado en el uso de la libertad interna que nos han concedido. Así las cosas, cuando en el año 1943 sobrevino un cambio en la situación interior de este país, que es para nosotros nuestra segunda patria, cambio que gravitó nuestra entidad de manera decisiva, ya que fué prohibida toda actividad oficial dentro de Ljudski Oder. Este cambio afectó más que nada a los jóvenes, que, no hallando las diversiones y la tranquilidad de otros tiempos, se retiraron en cantidad apreciable de nuestro Grupo Juvenil. Como consecuencia de eso nuestras actividades se vieron obstaculizadas durante más de dos años. Nuestra situación se normalizó recientemente, hace más o menos seis meses, contemplándose inmediatamente la reiniciación de las actividades juveniles.

Así las cosas cuando recibimos una invitación de la Juventud del Club Demócrata Yugoslavo de Dock Sud con el fin de establecer contacto entre nuestros jóvenes. Como consecuencia del cambio de ideas habido en diversas reuniones, se decidió organizar una Asamblea con el mayor número de entidades posible con el propósito de contemplar la organización de la Juventud Yugoslava para establecer un organismo que dirija a la misma en el camino que han seguido nuestros jóvenes en la actual lucha de Liberación Nacional bajo la conducción del genial Mariscal Tito. Es así como el 11 de noviembre se efectuó en nuestra sociedad una pequeña Asamblea de la cual surgió la actual Comisión Organizadora de la Federación Juvenil Yugoslava.

Es de todos conocida la actuación de esta Comisión Organizadora por lo que no creo conveniente volver a reseñar su actividad. Me referiré en especial al aspecto moral de nuestra Juventud y la posición política que ella ha adoptado. Nuestra Sociedad "Ljudski Oder", fué constituida en el año 1925 por un grupo de socios del antiguo y conocido LJUDSKI ODER de Trieste que tenía sus filiales por todos los pueblos de la Venecia Julia, de donde son oriundos nuestros socios y simpatizantes. Es lógico pensar que el ambiente que reinaba y reina en nuestra sociedad, de franco repudio al fascismo agresor, que arrojó de sus hogares a millares de eslovenos, despojándolos de todos sus bienes materiales y morales, incidiera sobre nuestra juventud, la cual adoptó esa línea de conducta. Es así como nuestros jóvenes siempre han apoyado ideales antifascistas y desinteresados, un ejemplo de lo cual lo constituye esta Federación. Es así también como nuestros jóvenes se han educado en el antifascismo, comprendiendo de inmediato todo lo que encerraba el espíritu del Frente de Liberación Nacional proclamado en Jajce en 1943. Se preguntará que, Cómo es que jóvenes eslovenos, que no son yugoeslavos y que ostentan otra nacionalidad, que no pertenecen a los pueblos que hoy han emprendido la senda del progreso y la unión, apoyan con tanto ardor un proyecto como lo es el de esta Federación? Es que nosotros los jóvenes eslovenos de la Venecia Julia, nunca nos hemos considerado otra cosa que Eslovenos del Sur y que a pesar de todo lo que expresen intereses imperialistas oscuros y siniestros, nos seguiremos considerando como tales y por lo tanto hermanos de los pueblos de Yugoslavia. Nuestros padres han debi-

do sufrir en carne propia las monstruosidades del imperialismo fascista que arrasó con nuestras escuelas, hogares, fábricas, y con todo lo que fuera expresión de la vida nacional eslovena. Para escapar de estos sufrimientos y para evitar que nosotros tuviéramos que pasar las angustias que ellos han pasado, es que nos han traído a esta nuestra segunda patria: la República Argentina. Muchos de nosotros no tenían todavía la suficiente madurez mental como para reflexionar sobre estas cosas, pero en la actualidad, ante el heroísmo desplegado por nuestros hermanos en la tierra natal, que ha pasado los mares y llegado a nosotros, nos vemos influenciados por ese mismo espíritu que los hizo oponer pechos a las balas y piedras a los cañones. Es necesario que nuestros jóvenes Yugoslavos comprendan, como lo han comprendido los guerrilleros españoles y todo el pueblo español, que ante el fascismo "es preferible morir de pie que vivir de rodillas", para citar palabras de su líder máximo, la Pasionaria. Por todo esto es que nuestro Grupo Juvenil apoyó desde el primer momento una Federación Juvenil Yugoslava que llevara a todos los jóvenes residentes en este país, el espíritu antifascista y progresista que actualmente impera en todo nuestro suelo patrio, regado por la sangre generosa de sus hijos. Es por todo esto que la Juventud de Ljudski Oder apoyará desde el primer momento una organización Juvenil de esta naturaleza, destinada a vincularnos con la Juventud de nuestra verdadera patria, y a enviar a nuestra colectividad un soplo vivificante de nuevas aspiraciones acordes con la hora en que vivimos".

La Comisión Juvenil de "Ljudski Oder"

Po končanah poročil se je preslo na volitev novega odbora, v ta namen so bili izvoljeni volilci kateri so predlagali kandidate kateri so bili predloženi in enoglasno izvoljeni. Ob tej priliki je vnovič naša mladina pokazala svoje globoko demokratično prepričanje.

MIEMBROS QUE FUERON ELECTOS PARA INTEGRAR EL COMITE EJECUTIVO CENTRAL DE LA "FEDERACION JUVENIL YUGOESLAVA"

Secretario General:

PEDRO PETKOVIĆ

Secretario:

ANTONIO OREB

Secretario de Organización:

SILVANO B. KOMAVLI

Secret. de Correspondencia:

SERGIO BEOVIĆ

Secret. de Prensa y Propaganda:

BORIS PUZ

Secretario de Actas:

BERNARDO KANČIĆ

Secretario de Finanzas:

BRUNO DREOSI

Vocales:

FRANCISCO MOHORČIĆ

M. ZNIĆ

JUAN CEMAS

JUAN ZIVODER

Novo izvoljeni odbor je bil burno aplaudiran od strani prisotnih, kateri so pokazali da imajo globoko prepričanje da novo izvoljeni odbor bo kos težki nalogi in bo vestno izpolnil poverjeno nalogo.

Po končanah volitvah in na prošnjo glavnega tajnika P. Petkovića so spregovorili in dali svoj vtis v prvi vrsti g. V. Kunder odpravnik poslanstva F.N.R.J. in drugi predstavniki organizacij.

Esto ocurrirá hasta el momento en que los Eslovenos adquieran conciencia de su verdadero mal: la desunión; y sepan hallar el camino de su salvación: la unidad. Por fortuna la aurora que nos anuncia el nacimiento de la felicidad para nuestros pueblos, está cercana, y ya se vislumbra un porvenir venturoso que surgirá por sobre las desgracias de la guerra. Pero no es momento este de seguir haciendo un discurso sobre la unidad eslava; nosotros entendemos que para lograrla, debemos empezar por unirnos y comprendernos los Yugoslavos, tarea a la que damos comienzo entre la Juventud Yugoslava con esta gnífica Asamblea patrocinada por el espíritu del Frente de Liberación Nacional Yugoslavo, inspirado por el Mariscal Tito, que en fragor de la lucha supo unir a los Pueblos de Yugoslavia como nunca lo habían estado antes. Es este espíritu el que nosotros queremos hacer comprender a la Juventud, para que ella encuentre su camino. Nuestros hermanos y hermanas han derramado su sangre generosa, ofrendando a la libertad lo mejor que tenían. Ellos se encuentran ahora victoriosos, pero las consecuencias de la guerra total ya se hacen sentir. Toda una Generación arruinada por la desnutrición, el frío y los sufrimientos. Nuestra Juventud debe comprender esto, y dar todo su apoyo a la obra ayudista que ha emprendido nuestra colectividad. Por esto nuestra Federación prestará especial atención a la labor de ayuda, por todos los medios posibles. Nuestra Juventud debe comprender que si para ganar la guerra contra el nazi-fascismo, aborto odioso del imperialismo capitalista, nuestros pueblos necesitaron ayuda bélica, para ganar la batalla de la paz por la reconquista de una generación que se ve atacada por las enfermedades, el hambre y todas las secuelas que consiguió traer la guerra, nuestros pueblos necesitan alimentos, ropas, calzado. Nosotros podemos proporcionar todo esto, y lo proporcionaremos, correspondiendo de esta manera al sacrificio de nuestros hermanos. Nuestra Federación, paralelamente a su contribución a la labor de ayuda, emprenderá otra tarea no menos necesaria. Es esta tarea la que deberemos emprender en el terreno cultural, difundiendo entre la juventud la historia de nuestros pueblos, su arte, su literatura. Es una tarea de importancia primordial para el exitoso sostenimiento del sentimiento nacional de la colectividad Yugoslava y de los jóvenes que forman parte de ella. Para esto nada mejor que la publicación de una revista de la Juventud que esperamos no tardará en aparecer. Nuestra Federación desea que los jóvenes ingresen a las entidades Yugoslavas más cercanas a su lugar de residencia, para que desde allí contribuyan a la tarea que realiza la colectividad. No es nuestra ambición constituir una entidad física arrancando a la Juventud de sus sociedades, sino todo lo contrario, incrementar a los grupos Juveniles existentes, y crear otros en donde no hay jóvenes organizados.

V IMENU MLADINSKEGA ODSEKA D.K.D. LJUDSKI ODER JE DALA NASLEDNJE POROČILO TOV. MILKA GRGIĆ

"En nombre de la Comisión Juvenil de D. K. D. "Ljudski Oder" daré lectura al informe preparado por la misma para esta Asamblea, dice así:

"El Grupo Juvenil de D. K. D. Ljudski Oder se constituyó en el mes de Abril del año 1942, iniciando sus actividades en el campo deportivo, gracias

DR. VIKTOR KJUDER, ENCARGADO DE NEGOCIOS DE LA LEGACION YUGOESLAVA:

"A pesar de las muchas ocupaciones y de la mucha calor, he venido con placer especial a esta Asamblea porque me hacer recordar aquellos tiempos ya bastante lejanos, cuando tenía todavía más pelos en la cabeza, y en la oportunidad en que, en Trieste nos reuníamos. En la Asamblea se aprobó la organización de Sociedades Juveniles, "Zveza Mladencev". En esa Asamblea hubo mucho entusiasmo, mucha buena voluntad, y hubo una cosa — que tampoco faltó aquí, teníamos todos grandes ambiciones de hacer ver a los "viejos" como había que trabajar. Yo deseo que esta ambición la tenga la Comisión Juvenil.

He visto los estatutos y escuchado los informes de los miembros, pudiendo comprobar así que uno de los principales puntos en la labor actual de la Federación será ayudar en la campaña para mitigar los sufrimientos que hoy pasa nuestro pueblo en Yugoslavia. Si en este punto la Federación Juvenil Yugoslava concentra sus fuerzas y logra sus propósitos; Uds. los jóvenes, les harán ver a los "viejos" que se puede hacer mucho más, yo creo que harán una gran obra y podrán, en base sólida y segura edificar sobre ella otras actividades establecidas y fijadas en los estatutos.

Me alegra mucho, después de tantos años haber participado en una Federación Juvenil, dando desde ya mis mejores deseos para el progreso".

REPRESENTANTE DEL COMITE ES-LAVO EN LA ARGENTINA:

"El Sr. Presidente de la Comisión Federativa y de la Federación de los Es-lavos, se disculpó por telegrama.

Me toca a mí dar los saludos de la Unión Eslava y del Comité Eslavo en la Argentina. Deseo y agradezco en primer lugar a la Comisión de este magnífico acto, y además deseo mucho éxito a la nueva Comisión Directiva que recién se ha organizado. Por último recuerdo que no olviden que la lucha contra el Nazi-fascismo no ha terminado.

REPRESENTANTE DE LA AGRUPACION YUGOESLAVIA LIBRE, Sr. TULIĆ

"En vista de tanta insistencia he de hacer también yo uso de la palabra.

Como represento a una organización que honra ante todo nuestro colectividad en la Rep. Argentina, confesaré que entre esta juventud me siento yo también joven. Quiero saludar a todos, y me emociona verdaderamente ver a esta juventud llena de optimismo y entusiasmo, para emprender una labor cual está señalada por estos compañeros que están trabajando día y noche para crear una organización de carácter similar.

En este sentido me voy a referir sobre algunos puntos y principalmente al punto que toca a la ayuda de nuestros pueblos. Nuestra organización como lo ha dicho el compañero Petkovic, desde el año 1943 hemos recolectado aproximadamente 180.000 m\$N. Yo quiero hacer un llamado a todos los hombres que estamos colaborando en la lucha de nuestros pueblos, y que Uds. nos acompañen a hacer un llamado para que se preste el debido calor y entusiasmo a la ayuda de nuestro heroico pueblo, que ha sufrido los horrores de la guerra en-

viando ayuda urgente y sin pérdida de tiempo, pues la gente muere de hambre. En este sentido quiero que Uds. se vean en la tarea de esta dirección, todos unidos trabajar por la ayuda a Yugoslavia".

REPRESENTANTE DE LA COMISION COORDINADORA DE AYUDA A YUGOESLAVIA, MATEO BOJANIĆ

"Esperanza de la colectividad, juventud divino tesoro, quién pudiera tener 25 años y poder al lado de Uds. trabajar para conseguir una base mucho más sólida que hemos tenido hasta ahora para fomentar entusiasmos y especialmente el sentimiento patrio de la patria de nuestros padres y de nuestros abuelos.

Como secretario de propaganda, es una tarea bastante grata porque da mucho que hacer, me veo obligado de hablar sobre la ayuda; la Comisión que tan solo tiene una sola misión, ayuda y más ayuda, y lo ha conseguido mediante la colaboración de los emigrantes, casi podemos decir tenemos la mayor parte a nuestro lado, los que no están no nos interesan.

En este año la Comisión se ha propuesto una nueva campaña, ya se han hecho varias pero esta es de 500.000 m\$N., cosa que se cumplirá porque si los Yugoslavos se proponen hacer, lo hacen.

También estamos preparando un álbum en homenaje al Mariscal Tito, que deseamos sea firmado por todos los Yugoslavos. Al lado de ese homenaje está el otro de carácter material, la campaña de 500.000 m\$N.

Nuestro principal deber es ante todo, vestir a 10.000 niños y además seguir cumpliendo en vestir a todos los desnudos y alimentar a todos los hambrientos. Lo que hace falta es ropa y más ropa, hasta formar un gran monumento que sea digno de todos nosotros.

Se está preparando un folleto de 20 páginas en las que va a ser reseñada toda la labor hasta el presente cumplida por las instituciones adheridas a la Comisión Coordinadora, especialmente por la Agrupación Yugoslavia Libre, a la que se debe el mejor mérito en la obra que estamos haciendo. En este folleto se resume todo, pero también con él se propaga la nueva vida de Yugoslavia, vida nueva, alegría, que en Yugoslavia se trabaja día y noche sin preguntar cuanto me dan ni cuanto me pagan, y resurge Yugoslavia, y es hoy una de las Naciones que más se está levantando.

Como secretario de propaganda aun desearía tener 25 años para estar al lado de Uds.

En esta nueva campaña yo pido su colaboración, y por lo tanto confío en esta nueva Federación.

Los felicito y los abrazo con todo corazón".

Nadaljuje

PIVARNA
KROGLIŠĆE in KEGLIŠĆE
DJURO KOVAČ
Sveže Pivo
★
WARNES 2113 La Paternal

Ferdinand Cotić
Trgovina z železnino
★
Lope de Vega 2989
U. T. 50-1838

IZ CORDOBE

Na redni januarski seji t. l. je tukajšnji odbor podružnice Svob. Jugoslavija zaključil bilanco do konca l. 1945, ki je že bila odposlana za objavo v J. I. V. Kljub temu pa ne bo odveč, če tudi v "Pravici" podamo nekoliko podatkov, predvsem, radi tega, ker se povsod najdejo posamezniki, ki o pomožni akciji rečejo rajši slabo kot dobro besedo.

Tukajšnja komisija za pomoč domovini se je sestavila februarja meseca l. 1944, ki pa ni mogla priti do pravega organizatoričnega delovanja tja do sredine l. 1945. Vzrok temu bi se dalo pojasniti nekako takole: Don Kišote je dejal: "Kadar glava trpi, trpi celo telo". In Bs. Aires pa lahko rečemo, da je glava našega pomožnega delovanja. Tam pa je dolgo časa vrelo, se preoblikovalo in presnavljalo predno se je prišlo do današnjega organičnega delovanja. Medtem se je seveda napravilo marsikatero napako in marsikaj zamudilo. Kljub temu pa je obstoječa komisija spravila skupaj od feb. do dec. 1944 \$ 395.15. To je bila prva svota iz Córdoba odposlana na Koordinatorični odbor v Bs. Airesu. Do ustanovitve podružnice, to je, do meseca junija 1945. pa je ista komisija zopet zbrala \$ 802.10. To je bila druga svota odposlana v Bs. Aires. Tretjič se je odposlalo in sicer meseca septembra \$ 357.80; oktobra \$ 181.00; januarja t. l. pa \$ 970.20.

Zraven tega je ženski odsek podružnice odposlal tudi nekoliko blaga; 22 ročno pletenih kosov in še nekaj drugega blaga zraven, čigar vrednost je bila pomotoma označena za bornih \$ 50.00. Kakor nam je Koordinacijski odbor pojasnil, napako je napravil "tiskarski skrat", ker vrednost blaga je bila ocenjena za \$ 250.00. Sicer pa ni to edina napaka, ki jo je "tiskarski skrat" napravil na račun naše podružnice, zato mi je celokupni odbor naročil naj pišem v Bs. Aires in protestiram, na kar samo lahko rečem, da bi morali tej strani posvetiti več pozornosti. Večina članstva pozorno zasleduje kaj in kako se dela; in to je prav! Vsim onim, ki na katerikoli način pomagajo pa rečemo: Če slišite slabo ali dvomljivo besedo o našem delovanju, stopite do odbora, ki vam bo vselej na razpolago in ne nasedajte našim nasprotnikom! Ko bomo delali končni račun, se nam bo lahko reklo, da smo napravili malo, toda nihče, prav nihče ne bo mogel dvomiti v našo poštenost! Je zalostno, da mora moramo sploh kaj takega beležiti, a je potrebno.

Dne 3. februarja je naš ženski odsek priredil drugi "asalto" zato je dal prostor na razpolago rojak Ivan Delič, kateremu se tem potopu toplo zahvalimo.

"Asalto" ali "napad", je tukajšnja običajna družinska zabava. Prvotno so se ti "napadi" vršili na ta način: Nekoliko prijateljev se je pogovorilo, da vsaki prinese s seboj nekaj jedače in pijače, in ta-

ko so ob določeni uri "vdrli" v določeno hišo ter iznenadili domače z dobrim razpoloženjem. Danes se ti "napadi" organizirajo v širši meri in so za naše tukajšnje razmere zelo primerni. "Žrtve" so skoraj vedno naše ženske, ki morajo napraviti kaj dobrega za podzob, kar so do danes napravile z vso voljo, da so se vsi udeleženci prav pohvalno izrazili. Na vsih naših priredbah se vrši tudi srečkanje. Na tem "asalto" se je srečkal prav lep predpasnik, katerega je napravila in podarila odboru gospodična Sara Ceballos. Najlepša hvala!

V nedeljo 10. februarja smo pa bili na pik-niku. Žene in dekleta so predlagale, da sedaj je primeren čas "in smo šli. Sicer je še na dan sobote padal dež in bali smo se že, da bo šel "pik-nik" "po vodi". "Če bo dež" — smo rekli — "se bomo pa zbrali v kakšni hiši, n. pr. v Mozetičevi". Pa je naslednji dan posijalo tako lepo sonce, da nam je vsim poigralo srce veselja.

Zbrali smo se na Alberdi, v bližini pivovarne. Medtem ko sta tov. Mesec in Gregorič naložila pivo, je prišel še drugi kamjon iz Alto General Paz; mladina se je navdušeno pozdravila in tako smo se v dobrem razpoloženju odpeljali v La Calera.

Dan je bil lep in vroč. Med nami smo imeli tudi tovariše iz Bs. Airesa, so ti: Fr. Zajc aktiven pri mnogoterih naših organizacijah, Anton Mozetič poznan društveni in dopisnik "Njive" s sinom Albertom, potem tov. Kette, ki se nahaja že več časa tukaj. Tako se nam je nudila prilika razpravljati o naši naselbinski politiki in se tudi nekoliko pošaliti. Namreč med nami je bil tudi tov. Fr. Kurinčič, zastopnik "Slov. lista" za Córdoba. Pik-nik pa se je vršil v prid lista "Pravica", katerega zastopnik je tov. J. Mesec. Kurinčiču smo rekli, da bomo pisali v Bs. Aires, da je vzklikal "Živjo Pravica"! Pa nam je rekel: "Le dajte a zapomnite si, da jaz sem zelo "maščevalen". Kakor vidite dobrega razpoloženja ni manjkalo.

Srečalo se je tudi eno škatlo bombonov, katero je dobil Albert Mozetič. Čistega dobička je bilo \$ 52.60.

Posebno pohvalo pa zasluži mladina. Ni je veliko število, saj tudi naša tukajšnja naselbina je majhna, vendar pa ne drži rok križem. Kdo ne pozna agilne podtajnice naše podružnice, Agate Gregorič, potem Placide Gec in še več drugih od katerih pričakujemo, da bomo skupno napravili našo dolžnost napram trpečim in junaškim bratom v domovini.

A. D.

Elegantne obleke po najnovšem kroju, si lahko nabavite pri
Krojačnici "G O R I C A"
Frane Leban
WARNES 2191

Pisma iz Naše Primorske

Tov. Edvard Strosar je prejel od svoje hčerke pismo, katera mu piše:

Trnovo, 10.10.1945.

Dragi tata!

V prvih vrstah moje pisave vas lepo in srčno pozdravim in v duhu poljubljam. Sporočam vam da po velikem trpljenju nismo pozabili na vas in zmirom s večjim hrepenenjem želimo da bi se zopet vrnil med nas, k svojimi tako nesrečni družini. Tudi nas je zadela težka in žalostna usoda, izgubili smo našega dragega in ljubega sina in brata Mirkota, tudi on je moral dati svoje mlado življenje na altar domovine, za to tako drago in s krvjo priborjeno svobodo za katero smo vsi trpeli in se borili štiri dolga leta. Za nas so tako žalostni dnevi, 10. avgusta t. l. smo pokopali ljubega Mirkota. Vrnili se je iz internacije iz Nemčije bil je v taborišču in po petih mesecih mučenja in pretepanja se je vrnil domov a ga ni našel ostali so samo goli zidovi.

Dragi tata! Nihče ne zna ceniti naše trpljenje in ne more verjeti kaj je zločinski Nemec pri nas delal; njegovo geslo je bilo ubivati, ropati, požigati, izseljevati ljudi v internacijo. Kolikokrat je bilo treba v letih 1943-44 spati v gozdu in na snegu, lačni, zmrzli v strahu a vendar nismo obupali, ustrajali smo vsemu.

Vrnite se tudi v tata, ker vas tako težko čakamo, vsi so pisali ali od vas ni ne duha ne sluha, kaj to pomeni. Ko je Mirko ležal na smrtni postelji, smo ga vprašali kaj si želi, nam je odgovoril samo tatu bi rad videl. Ali njemu je bila utrgana tista želja, nikoli več ne bo vas videl, ne on vas in ne vi njega. Zakaj moramo biti mi tako nesrečni, ne vem, ali smo kaj zakrivilili?

Izidor je pri partizanih že dve leti, prej je bil eno leto v italijanski vojski, on tudi se je boril kot zaveden slovenski partizan za našo pravo federativno demokratično Jugoslavijo. Mama je bila doma sama, vedno v skrbeh za nas da ne bi prišli kam v kako nesrečo, a danes je že drugače, ne misli si več na nesreče, ampak na dragega Mirkota.

Sedaj je vojne konec in se ne sliši grom topov, sedaj imate tudi vi odprto pot za se vrniti domov, danes potrebujemo nujno vaše pomoči.

Nismo več majhni, kakor ste nas pustil mi si že lahko danes sami zaslužimo svoj kruh ali za našo drago mater kdo bo skrbel, ko je ona toliko skrbela za nas. Jaz sem sama z mamo. Izidor je še pri partizanih.

V času vojne si nisem mislila da bomo ostali živi, hrane smo imeli zelo malo, po 15 dni nismo imeli kruha in mnogokrat tudi vode ne. Mnogo ljudi je umrlo, dosti je tudi pohablencev, tako je tudi Darinka Strosarjeva ostala brez noge in še mnogo drugih katerih sploh vi ne poznate.

Mama Strosarejeva je še živa in se vedno spominja na vas. Ob vse smo prišli, zgorela nam je hiša in vse kar je bilo v njej in sploh celo Trnovo je požgano in porušeno do tal, da si niti ne morete predstavljati kako bi moralo biti sledijo osebnosti.

Sprejmite obilo pozdravo od mene, mame in Izidorja.

Naš rojak in aktivist Valentin Črne iz Solkana je prejel od sestre sledeče pismo:

Solkan 26-II-1945.

Dragi brat!

Po dolgih letih smo vendar prejeli

Tvoje toliko pričakovano pismo, lepa hvala. V naši družini smo še vsi zdravi za sedaj, samo Rafael je bil leto meseca maja operiran za kilo, a sedaj je že dober. To leto februarja je umrla teta Pepca v Averanu pri Rimu, bija je tam pri teti Poldi že par let, šla je od tu kadar nam je pretela jugoslovansko-italijanska vojna. Meseca septembra je umrl pa stric Matija, ki je pokopan v Solkanu. Karlo je našel smrt v Sredozemskem morju že v začetku leta 1941 ker je bil pri ital. mornarici. Drugi sorodniki so še vsi živi samo Tonine manjke že od poloma Italije, torej je že proč dve leti, a nihče ne ve za njega. (Tako mine slava) Pepi Poberaj je umrl to poletje, prehadil se je v kaverinah kamor se je zatekal radi bombardiranja. Prestali smo čez dvajset bombnih napadov, največ teh je bilo naperjenih na solkanski most in na železniško postajo. Vse te napade smo prestali še precej dobro, saj ni bilo niti toliko žrtev kakor je bilo bombardiranja. Naša hiša razen šip nekaj stropa in razpok je ostala cela, hudo pa je poškodovan Gorišček in naš Govojek. Most je ostal pokonci čenprav zelo poškodovan. Enkrat so ga bombardirali z razsveljevanjem pa so silno zgrešili cilj, tako da so sejali bombe po celim Solkanu. Takrat se se je sesula hiša od Drekonje pri šoli in zasula več ljudi, hišni so bili le nekoliko ranjeni a dva druga sta ostala mrtva, torej vidiš da ni daleč od nas. Tudi hiša Prijonova (Korinceva) pri kabelji v Žabnem kraju je do tal porušena ravno zadnji dan boja. Postaja pa je žalostna, vse je porušeno in kar je okoli nje. Cesta Solkanska cesta do Fona ter via Oficine je na tleh. Hiša od tete Meri je nerabna, sedaj stanuje pri Bensavih. Solkanecv je bilo silno mnogo zaprtih. Kar cele družine so že v času fašistične dobe pozaprlj potem so se po polomu Italije vrnili, toda ko so prišli Nemci so zopet zaprli vse tiste ki so bili le količkaj sumljivi odvedli v Nemčijo v taborišča smrti od koder se masikateri ni povrnili več. Tudi mnogo žensk je bilo med njimi.

Sedaj se mnogo možkih vrača od vojakov. Zadnja tri leta se je videlo samo vojaštvo vse je nosilo puško le stari in tisti ki niso bili sposobni so ostali. Tvoji prijatelji, Janez Bizjak, Pepi Batistič in drugi so bili pri vojaki pod Italijo, ob polomu pa so se vrnili vsi tisti ki so bili v notranjosti Italije če jih ni Nemec po cesti polovil, kar jih

je bilo v Sardenji pa so ostali tam kot ujetniki. Še vedno se nekateri vračajo, ali s zaveznisko armado ali pa iz partizanske vojske. Ti poslednji so največ prestali. Koliko zim so morali prestati v gozdovih v snegu, mrazu in lakote in vendar so zmagali. Mnogo jih je padlo v boju z okupatorjem. Že cel mesec hodijo naši v hribe in izkopujejo svoje ter jih potem pokopljeje na domača pokopališča, tako da že več nedelj smo imeli take pogrebe. Včeraj je bil eden izvanreden dan. Pripeljali so 115 padlih partizanov in talcev in jih položili pred cerkvijo na travniku v Gorici. Sto petnajst rakvi naših rojakov je ležalo tam na prostem, kjer se je vršila maša, govori in petje. Potem se je vršil sprevod v vse vasi okoli Gorice. Take svečanosti in obenem žalosti menda se še sploh ni videlo. Tudi v Solkan smo spremljali 12 žrtev, med njimi je bila Milojka Štrkelj, ki je padla pod belogardističnimi krogli v Cerknem skupno z 42. tovariši, januarja 1944. Tudi njen bratranec Miloš Goimšček od Favnice Bitežnik je padel septembra 1943. Na Trnovem je bil pokopan tam v nekem vrtu. Mnogo jih je požrl Trnovski gozd in naše gore pa tudi v dolini, v brdah in v mestu je tekla kri. Če so kje kakšnega Nemca ubili, so padali naši ljudje v skupinah. Večkrat so jih vzeli iz zapora in jih ustrelili po deset za vsakega mrtvega Nemca. Po večini so jih streljali na goriškem gradu in pokopali neznano kam.

Tudi v Solkanu nismo ostali brez borbe. Po Žabjem kraju in vinogradih je bila huda bitka. V začetku so naši trdno držali, a ko so Nemci dobili pomoč so se žal morali naši umakniti. Kdor je padel, mu je bil izkopen grob kar na mestu. Borile so se tudi ženske kakor moški. Ena tovarišica je padla pri kapelici v Žabjem kraju, a več jih padlo po vinogradih. Te grobove sedaj izkopavajo, a na žalost mnogo jih je neznanih in bodo za vedno ostali neznani. Srebrnič (Jurist) se je boril tudi za svobodo a je ni učakal, končal je v valovih Soče pri Kanalu, skupno z dvema zavezniki častnikoma, že pred dobrim letom.

Tudi Rozina Valentičičeva je zgubila v borbi dva brata. Eden je bil težko ranjen pri Kronbergu, umrl je v bolnici, sedaj pokopan v Solkanu, a drugi se ne ve kje je. Tako vidiš, v naši vasi jih je požrla vojna čez 70, same mladine, a še jih pogrešajo. Prelili so svojo kri za boljšo bodočnost a sedaj je še nimamo, toda vsaj lahko svobodno govorimo naš

jezik, a za drugo moramo še čakati.

Za hrano, obutev in obleko ni velike razlike, kljub temu da je že osem mesecev ko se je končala vojna. Še vedno hodimo kupovati na izkaznice, a če bi čakali samo kar se vdobi na nje bi že davno od lakote pomrli. Morali bi biti vsi milijonarji, ker ko greš v trgovino, je več težak denar ki ga moraš dati, kakor blago ki ti ga dajo. Plače so majhne nasproti cen blaga, zato pa se ne zasluži kakor samo za živeti. Čeravno je dosti porušenega je vseeno malo dela, ker obnova ni še pričela, ker nimamo še pravega gospodarja. Za sedaj delamo vsi. Jaz in Marija delamo v tovarni v Podgori. Od marca pa do oktobra sva bila brez dela, ker ni bilo surovin. Rafael pa dela za težaka na postaji. Tata ne dela več za mizarja, ukvarja se v vrtom in vinogradom. To leto pa smo prekopali na roke tudi Govojek od strica Mina.

Sprejmite vsi kar vas je sorodnikov in znancev v najlepše pozdrave in voščila za božične praznike, ter želimo vam vsem obilo sreče v letu 1946. Najlepše nozdrave pa sprejmi Ti od starišev, brata sester in nečakinje.

Tvoja sestra Tini.

Opomba uredništva: Eden brat Valentičičev je padel v Španiji za časa španske civilne vojne, kjer se je boril kot prostovoljec pri lojalistih.

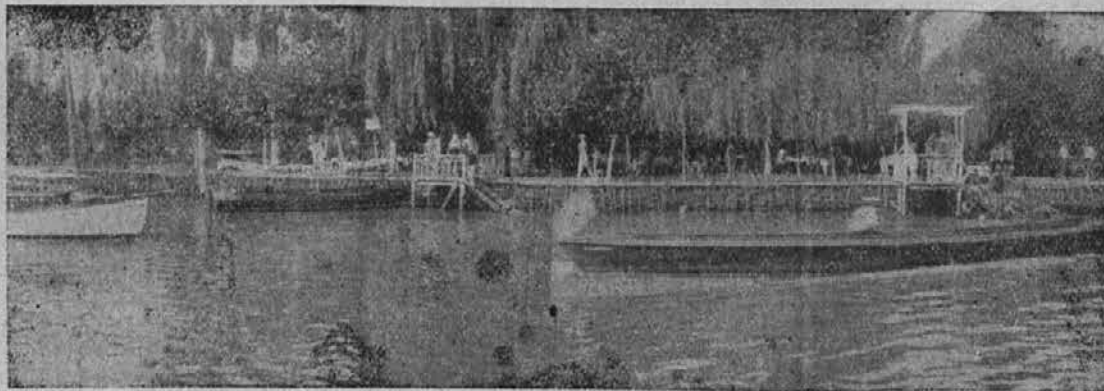
Naša rojakinja Viktorja Furlan je prejela od svoje sestre pismo: Črnice 15. nov. 1945.

Ljuba sestra:

Prej ko ti nadalje pišem sprejmi najpriščneje pozdrave in poljube. Po dolgih letih sem spet prejela pero v roke, da vam napišem par vrstic. Saj morda mi bo zaman pisati ker človek si predstavlja da niste živi, mislim da bo kmalu pet let od kar nismo prejeli nbenih vaših novic, mi smo grozno v skrbeh kako je z vami, ker v teh petih letih mi smo prestali same grozote in žalosti.

Sporočam vam žalostno vest da nam je padel v partizanih naš dragi Mirko, na veliko žalost je pokopan daleč od doma še naprej od Ljubljane, umrl je 1. marca 1945, tik pred svobodo.

Stric nam je tudi umrl pa bo kmalu dve leti in mož od Cvetke je tudi padel v partizanih, ostala je vdova z dvema otroki. Mnogo smo prestali v tej vojni. Mama je zdrava, ampak jaz nisem kaj preveč pri zdravju. Lojze je še pri vojaki, Janko dela v Trstu, zasluži toli-

RECRCO "EUROPA"
Lastnika brata ROVTAR

RIO CARAPACHAY

TIGRE, F.C.C.A.

U. T. 749-589

PRVOVRSTNI HOTEL
z najboljšo KAVARNO in RESTAVRACIJO

Prevoz s postaje TIGRE, F.C.C.A. do Recrea
in nazaj, odrasli \$ 1.—, otroci \$ 0.50

Keglišče, velika plesna dvorana. Prostor za PIK-NIK

P R A V I C A

Editado por las Sociedades D.K.D. Lj. Oder, S.F. D. I. Cankar y Agr. Yug. Libre - Com. Esloveno

ko da živi. Tukaj je grozna draginja da si ne moremo nič pomagati.

Nikdar si nismo mislili da bodo prišli Amerikanci v naše kraje. Sledijo osebnosti.

Vas pozdravlja Vida in mama.

★

Dragomljevas, 11-29-1945.
Jugoslavija

Dragi moj stric:

Po dolgem času se vam oglašam iz Dragomljevasi, dal vam bom vedet kako je bilo pri nas med vojno, najprej vam damo vedet da so ateta Nemci internirali odpeljali so ga v Nemčijo, da je bil komunist; v Nemčiji je od glada umrl in so ga sežgali v peči, so ga mučili vse povsod da ni bilo za njega življenja. Jaz Ivan, mlajši brat Tine, in mama smo pa doma in se sami mantramo jan starejši brat Tone je že tri leta v partizanih bil je 17 let star ki je šel prostovoljno v vojsko bil je odlikovan borec v naši vojski zdaj je v Beogradu v Titovi gardi, pri nas doma je pa bolj slabo ker ni gospodarja kmetija prepa-da zelo veliko smo delali za našo vojsko da se smo nacionalno osvobodili da smo prosti suženstva tujih narodov da nebomo več pod tujim jarmom. Jaz sem star 16 let in nemorem še volit in bom pa zelo veliko pomagal pri volitvah pri nas bomo vsi volili Tita in bomo šli za Tita naprej; če smo se 4 leta borili s Titom bomo ga tudi volili. Oče je res umrl in slava mu pal je za svobodo, iz naše vasi je res dosti sinov padlo in so matere ponosne na to ker padli so za svobodo, tudi jast sem izgubil levo roko v nemški "Hajki" pri nas bom se šolal da bom lažje živel, pri nas je težko za vse stvari če bo mogoče pa nam kaj pošljite, hvaležni vam bomo.

Radovedni smo kako ste kaj vi preživljali ta težka 4 leta borbe, zdaj bom jast zaključil svoje žalostno pismo in vas še enkrat lepo pozdravljamo — Mama, Ivan, Tone, Nasvidenje — Takoj odgovor — Movern Ivan — Jugoslavija.

IZ UDRUŽENJA SVOBODNA JUGOSLAVIJA

Tov. Odon Stanta je nabral na nabiralno polo štev. 33 od Koordinacijskega odbora za pomoč Jugoslaviji svoto \$ 355. Omenjena svota je bila nabrana med našimi

SLOVENIJA V BORBI ZA SVOBODO

pomagali Hitlerju v bratomorni borbi Slovence proti Slovincu za popolno uničenje in iztrebljenje slovenskega naroda. Pravilnost tega poročila tudi potrjuje zaključek zavezniske konference v Jalti, ki je odobrila sedanje delo Osvobodilne fronte v Jugoslaviji in dala Jugoslovanom priliko, da si zgradijo svojo novo državo za sebe.

Kar se je dogodilo v Jugoslaviji v teh štirih letih, je zgodovinskega pomena; pomeni novo, svobodno in bratsko sožitje narodov Jugoslavije. Nobena reakcija ne bo zastavila tega narodnega razvoja. Mi Amerikanci pa imamo težko nalogo biti na straži in paziti, da se stara evropska reakcija ne zaleže med nas in med nami v Ameriki ne nadaljuje svojega strupenega, razdvajalnega dela. Odpreti je treba oči in se zavedati, da vso propagando proti svobodni Sloveniji in svobodni Jugoslaviji vodijo v svobodni Ameriki jugoslovanski ubežniki in njim udnjeni priležniki, za katere ni več prostora v stari domovini; ker so se pregrešili proti svoji lastni rojstni domovini, ker so pomagali povzročiti njeno krvavo Kalvarijo in sedaj iščejo zaščite in utehe za kulisami vere in cerkve.

Kot Osvobodilna fronta v stari domovini, tako je tudi Slovenski ameriški narodni svet nudil vsem poštenim in zavednim ameriškim

Slovincem priliko za skupno sodelovanje v slogi, bratstvu in nepristranosti, brez razlike na osebnost in ideološka prepričanja, za dosego enega samega cilja: svobode, demokracije in Združenja slovenskega naroda in informirati Ameriko o stremljenih teag naroda. Ta princip je SANS v vseh slučajih vestno izvajal. In kakor v Sloveniji, tako so se tudi v Ameriki našli posamezniki, ki so enostavno prezrli vse principe in načela demokracije in so se z vso silo podali na delo, da to krvavo borbo slovenskega naroda pred svetom onečastijo in osramotijo. Mi smo prepričani, da svojega izdajalskega namena niso dosegli in ga ne bodo. "Po njihovih dejanjih jih boste spoznali!"

Nasprotno pa stoji danes slovenski narod na pragu svoje nove bodočnosti, o kateri je sanjal stoletja. Svoje nove usode Slovenci niso podedovali, niti jim je ni nikdo podaril. Priborili so si jo sami in zanjo plačali s potoki krvi svojih najdražjih sinov in hčera v borbi proti zunanjim in notranjim sovražnikom. Slovenski narod je uvidel, da mora biti najprej zadana SMRT FAŠIZMU, predno resnično zasije SVOBODA NARODU.

*Skozi grom in viharje
stopajo v nove zarje—
v novi dan, ki pred njimi zori!*
(Konec)

rojaki na Paternalu. Prispevali so sledeči rojaki: Stanislav Bratus, 10.00; Odon Stanta 10.00; Marija Ivančič, 10.00; Stanislav Marko, 5.00; Rudolf Ivančič, 10.00; Ivan Lukunič, 10.00; Franc Surina, 10.00; Franc Orel, 20.00; Srečko Krusič, 10.00; Miroslav Taučar, 25.00; Ivan Skok, 10.00; Alojz Krpan, 5.00; Marijo Furlani 15.00; Alojz Pintar 10.00; Edi Strosar 10.00; Lambert Godina, 10.00; Velikonja Jožef, 5.00; Ivan Košuta, 10.00; Albert Šuligoj, 10.00; Franc Slavec, 5.00; Andrej Paglavac 5.00; Anton Mihel, 5.00; Marij Krušič, 10.00; Vida Flego,

60.00; Olga Urh, 10.00; Albin Breclji, 10.00; Franc Špacapan, 5.00; Jožef Simčič, 5.00; Jožef Gomizel, 5.00; Franc Tomšič, 10.00; Rudolf Ukmar, 20.00; Skupaj: \$ 355.00.

RESTAVRACIJA IVANČIČ RUDOLF

AÑASCO 2622

TRGOVINA JESTVIN Srečko Turel

TRELLES 1402 U. T. 59-4104

KROJAČNICA Stanislav Maurič

Velika izbira modernih oblek
★
Trelles 2642 U. T. 59-1232

KROJAČNICA

★
FRANC MELINC

★
Paz Soldan 4844 U. T. 59-1356

MEHANIČNA DELAVNICA Anton Kline

★
Tinogasta 4386-88 U. T. 50-5750

STAVBINSKA KOVAČA G. ŠTAVAR & K. KALUŽA

Laprida 2442 - Florida F.C.C.A.

Se priporoča rojakom dobro znana ČEVLJARNICA
Delo solidno

L. Brankovič

MORLOTE 138 La Paternal

KOVINSKO STAVBENO MIZARSTVO HUMAR in MAKUC

Av. Central 3720
Calle N° 2 3729 U. T. 741-4520

L. ROJIC

TRGOVINA JESTVIN

TRES ARROYOS 1600
U. T. 59-2153

TRGOVINA JESTVIN
in raznih pijač

Franc Spačal

Perú 498 Villa Martelli
U. T. 741-0034

FRANC ŠTEKAR

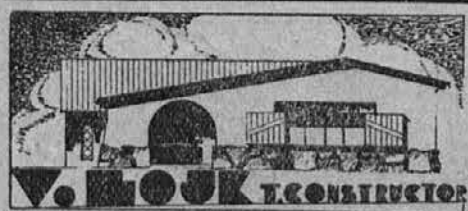
Stavbinski podjetnik

★
Ramón L. Falcón 6371
U. T. 64-3084

Josip Hlača

Mehanična delavnica

Villa Real 140 José Ingenieros
U. T. 757-640

PLANOS - CALCULOS HORMIGON ARMADO CONSTRUCCIONES

Pedro Morán 5130 U. T. 50-7186
Esc. Lope de Vega 2802 50-5995

Bar in RESTAVRANT "MIRAMAR"

PARRILLA - PRVOVRSTNA KUHINJA - KEGLIŠČE

J. LAH

★

Avda. Fco. BEIRO 5294

U. T. 50-4300

RECREO "LLAO-LLAO"

RIO CARAPACHAY

TIGRE, F.C.C.A.

IZBORNNA DOMAČA KUHINJA. ČEDNE IN ZRAČNE SOBE
CENE ZMERNE

Se priporoča rojakom
I. OBERDANK

Trgovina čevljev nudi izbiro pövrstnih čevljev vseh vrst po res ugodnih cenah.

SOLSKE POTREBŠCINE

ALBERT BELTRAM

★

DONATO ALVAREZ 2288

LA PATERNAL

Kadar se misliš preseliti poslužiše PREVOZNEGA PODJETJA

ANTON BLAZINA

PREVAŽANJE PO MESTU IN NA DEŽELO

TRIUNVIRATO 2789

U. T. 54-0257